

Propisi ramazanskog posta

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Naučni odsjek pri izdavačkoj kući
Medarul-vatan

Prijevod: Senad Crnkić

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ من أحكام صيام رمضان ﴾

« باللغة البوسنية »

القسم العلمي بمدار الوطن

ترجمة: سناد تسرنكتش

2013 - 1434

IslamHouse.com

U ime Allaha Milostivog Samilosnog

Hvala Allahu Gospodaru svjetova, neka je salat i selam na posljednjeg Poslanika i Vjerovjesnika, našeg Vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve ashabe, a zatim:

Ovo je kratka poslanica o propisima ramazanskog posta.

Tekst u njoj je sazdan iz knjiga i poslanica naših učenjaka kao podsjetnik i podrška postačima kako bi ovaj veliki ibadet, ibadet posta izvršili na šerijatski ispravan način.

Značenje posta

Post: To je djelo kojim se Allah Uzvišeni obožava tako što se ostavlja sve što će pokvariti post od pojave zore pa do zalaska sunca.

Post u mjesecu ramazanu

Post mjeseca ramazana je obaveza i farz, i dokaze za to uzimamo iz Kur'ana, sunneta i koncenzusa učenjaka. Ko porekne njegovu obaveznost takav je otpadnik (murtedd) i kafir (nevjernik), od njega će se tražiti da se

pokaje a ako se ne pokaje nad njim se izvršuje smrtna kazna i to kao otpadnikom od vjere.

Dokaz iz Kur'ana

Riječi Allaha Uzvišenog: „***O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznatan broj dana***“. (El-Bekara, 183 - 184)

Dokaz iz sunneta

Riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: „*Islam je izgrađen na pet stvari: „Svjedočenju da nema istinskog boga pored Allaha i da je Muhammed Njegov Poslanik, uspostavljanju namaza, udjeljivanju zekata, postu ramazana i obavljanju Hadždža*““. Muttefekun alejhi.

Dokaz iz koncenzusa

Učenjaci ovog ummeta su saglasni po pitanju obaveznosti ramazanskog posta i da je jedan od islamskih velikih ruknova, te da je osoba koja prekine jedan dan ramazana bez razloga učinila zločin i veliki grijeh.

Ko je obavezan postiti?

1 - Post je obavezan svakom razumnom, punoljetnom muslimanu koji je u mogućnosti da posti uz uslov da nije putnik i da kod sebe nema prepreka posta.

2 - Nevjernik neće postiti i nije dužan nadoknaditi post ako prihvati islam.

3 - Maloljetnoj osobi post nije obavezan, ali će mu se naređivati post kako bi se naviknuo na njega.

4 - Luda osoba nije dužna postiti niti se je dužno nahraniti za nju pa makar i bila odrasla osoba, a poput nje je i osoba krnjave pameti (el-m'atuh) koja ne raspoznaje stvari.

5 - Osoba koja nije u mogućnosti da posti zbog stalne prepreke (sebeba) poput starosti ili bolesti za koju ne očekuje ozdravljenje neće postiti, ali će za svaki dan nahraniti siromaha.

6 - Bolesnik čije ozdravljenje se očekuje neće postiti ako mu post biva teškim, ali će nadoknaditi nakon što ozdravi.

7 - Trudnica i dojilja. Ako im je post težak zbog trudnoće ili dojenja ili ako se boje za svoje dijete,

prekinut će post ali će nadoknaditi propuštane dane kada im post postane lahkim i bez straha.

8 - Osoba koja je prisiljena da prekine post da bi spasila nevinog od utapanja ili požara, prekinut će post radi toga, ali će nadoknaditi.

9 – Putnik. Ako želi može postiti a ako želi može i da ne posti, ali će nadoknaditi propuštane dane svejedno bilo mu putovanje iznenadno poput putovanja radi obavljanja Umre ili stalno putovanje kao što to rade taksisti. (Nubez fi es-sijam - Šejh Ibn-Usejmin)

10 - Žena u menstruaciji i babinjama će prekinuti post ali će nadoknaditi propuštane dane, a ako bi se desilo da je postila, neće joj vrijediti.

Kada je propisan post mjeseca ramazana?

Ramazanski post je propisan druge godine po hidžri. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je postio devet ramazana.

Post je obaveza svim narodima iako nekad postoji razlika u načinu i vremenu, kao što kaže Allah: „**O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili**“. (El-Bekara, 183)

Rekao je Se'id b. Džubejr: "Post onih prije nas je bio od noći (jacijskog doba, op. prev.) do noći kao što je bio na početku islama".

Kako se utvrđuje početak mjeseca ramazana?

Početak mjeseca ramazana se utvrđuje na jedan od dva načina:

Prvi: viđenjem mlađaka.

Drugi: upotpunjavanju mjeseca šabana trideset dana.

Dokaz za ova dva načina je hadis Ibn-Omera, radijellahu anhumu, da je Allahov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *„Kada vidite mlađak postite, a i kada ga vidite (na kraju mjeseca) prekinite post. A ako se nešto ispriječi viđenju odbrojite mu“*. Muttefekun alejhi.

Kaže se: "Ispriječilo se viđenju mlađaka kada ga nešto prekrije poput oblaka ili nečeg drugog pa se ne ispolji i ne vidi se".

A značenje je: "Odbrojite broj mjeseca šabana dok ga ne upotpunite trideset dana".

Rekao je Ibnul-Kajjim, rahimehullah: „Od upute Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je bilo da ne počinje sa postom ramazana osim sa stvarnim viđenjem mlađaka ili sa svjedočenjem svjedoka kao što je postio svjedočenjem Ibn-Omera, radijellahu anhu, ili svjedočenjem jednog od beduina, te prihvatio je njihov govor... pa ako ne bi bilo viđenja ili svjedočenja upotpunio bi mjesec šaban trideset dana, i ne bi postio u oblačnom danu (misli se na dan sumnje, op. prev.) niti bi naredio nekome da posti, nego naredio bi da se u takvoj situaciji upotpuni mjesec trideset dana“. (Zadul-me'ad)

Da li prihvatiti astronomske proračune za utvrđivanje mlađaka ili ne?

Upitan je šejh Abdul-Aziz b. Baz, rahimehullah: „U nekim zemljama muslimana se počinje sa postom bez praćenja mlađaka, te se zadovoljavaju sa postojećim takvimima koji su napravljeni shodno astronomskom proračunu, pa kakav je propis ovog pitanja?“

Pa je odgovorio: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio muslimanima da poste kada vide mlađak kao što im je naredio da prekinu sa postom kada ga vide, pa ako im se nešto ispriječi od viđenja upotpunit će mjesec trideset dana.

I rekao je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: „Nemojte postiti sve dok ne vidite mlađak ili upotpunite broj i nemojte prekidati sa postom sve dok ne vidite mlađak ili upotpunite broj“. A hadisi na ovu temu su mnogobrojni i svi ukazuju na obavezu rada po viđenju mlađaka ili upotpunjavanju broja u situacijama kada je viđenje nemoguće, kao što ukazuju da nije dozvoljeno osloniti se na astronomske proračune po ovom pitanju, a Ibn-Tejmijje, rahimehullah, prenosi koncenzus učenjaka po tome, i ovo je istina u koju sumnje nema.“ (Fetava sijam)

Obaveznost određivanja (uspostavljanja) nijjeta

Vadžib (obaveza) je odrediti nijjet posta koji je farz (stroga dužnost) i to prije nastanka zore. Dakle, nijjet je uslov ispravnosti farz posta i nijjetom se razlučuju ibadeti od adeta (običaja).

Rekao je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: „*Ko ne zanijeti post prije zore, takav nema posta*“. (Sahih sunen Ebi-Davud)

I rekao je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: „*Ko ne označi (odredi) post prije zore, takav nema posta*“. (Sahih sunen En-Nesai)

A značenje riječi "zanijeti" je: "odluči".

Dakle, nijjet je obaveza i ispravno je nijjet učiniti u bilo kojem dijelu noći pa makar prije zore na nekoliko trenutaka.

Nijjet za svaki ibadet se čini u srcu i nije dozvoljeno da se izgovara jezikom.

Rekao je šejhul-islam Ibn-Tejmijje, rahimehullah: „Svako ko zna da je sutra ramazan i želi da posti, taj je već zanijetio, i tako radi ogromna većina muslimana“.

Vrijeme posta

Allah Uzvišeni je odredio početak i kraj posta za svaki dan pa kaže: „***I jedite i pijte sve dok budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore, a potom upotpunite post, do noći***“ . (El-Bekara, 187)

Dakle, post počinje sa nastankom (istinske) zore a završava se zalaskom sunca istog dana. Pa kada se pojavi zora (rasprostranjeno bjelilo na horizontu sa strane istoka) obaveza je da zaposti svejedno čuo mujezina ili ne.

Ako zna da mujezin uči ezan kod nastanka zore obaveza mu je da napusti stvari koje kvare post čim ga čuje.

A ako mujezin uči ezan prije zore, tada nije obaveza zapaštati istog trenutka.

A ako ne bude znao stanje mujezina ili čuje ezane u različitim vremenima i ne može da sam odredi nastanak zore - kao što je stanje u današnjim gradovima zbog rasvjete i zgrada - na njemu je da za svaki slučaj radi po takvemu koji je napravljen po astronomskom proračunu uz uslov nepostojanja greške u njemu.

A što se tiče zapaštanja prije zore na desetak minuta, kao što to neki rade "za svaki slučaj" je novotarija. (Sedamdeset pitanja o postu)

Stvari koje kvare post

Rekao je šejh Ibn-Usejmin, rahimehullah: "Postać neće pokvariti post ako učini nešto što kvari post u normalnim okolnostima ali iz zaborava ili neznanja ili pod prisilom, jer Allah Uzvišeni kaže: „**Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo!**“ (El-Bekare, 286)

I kaže: „**Osим ako bude na to primoran, a srce mu ostane čvrsto u vjeri**“. (En-Nahl, 106)

I kaže: „**Nije grijeh ako u tome pogriješite, grijeh je ako to namjerno učinite**“. (El-Ahzab, 5)

Pa kada postač pojede ili popije iz zaborava, post mu neće biti pokvaren jer je zaboravio.

A ako pojede ili popije smatrajući da je sunce zašlo ili da zora još nije nastupila neće pokvariti post jer je bio u stanju neznanja.

A ako bude izapirao usta pa mu uđe voda u grlo bez namjere neće mu post biti pokvaren jer nije imao namjeru.

A ako doživi poluciju u snu post mu, isto tako, neće biti pokvaren, jer nije imao izbora." (Preuzeto iz brošure Nubez fis-sijam)

A što se tiče stvari koje kvare post, njih ima osam:

Prvo: Spolni odnos, jer kada postač spolno opći u danu ramazana post će mu biti pokvaren i na njemu je obaveza da nastavi sa postom sve do kraja dana kao i obaveza pokajanja Allahu, traženja oprost a i kajanja nad onim što je uradio.

Također, na njemu je obaveza nadoknade tog dana u kojem je imao seksualni odnos i uz nadoknadu dužan je ispuniti teški keffaret, a to je oslobađanje roba, pa ako ne može onda će postiti dva mjeseca uzastopno, a ako ni to

ne može onda će naharaniti šezdeset siromaha miskina, za svakog siromaha pola sa'a hrane naroda tog mjesta.

Zato, na razumnom muslimanu je obaveza da se čuva svega što će ga odvesti u ovaj ogromni grijeh, te da ne slijedi šejtanske stope kako ne bi upao u ono što je Allah učinio haramom.

Drugo: Namjerno jelo i piće, svejedno bilo putem usta ili nosa, a onaj ko pojede nešto namjerno post mu je pokvaren, svejedno bila hrana ili piće korisna ili štetna poput duhana i nargile, i na njemu je da i dalje posti do kraja dana i još je dužan učiniti tevbu, kao što je dužan da traži oprost i da se kaje nad onim što je uradio. I na kraju je još dužan da nadoknadi taj dan.

Treće: Izlučivanje sperme putem onanisanja ili ljubavne predigre ili poljupcem ili zagrljajem itd. A na njemu je da čini kao i osoba koja je nešto pojela ili popila namjerno.

Četvrto: Hranjive injekcije koje bivaju zamjenom za hranu, jer su one u značenju hrane i pića, a što se tiče injekcija koje nemaju osobinu hrane takve ne kvare post, svejedno primale se u mišiće ili intravenski i svejedno osjetio njen okus u grlu ili ne.

Peto: Transfuzija krvi kao kada čovjek iskrvari pa mu se u zamjenu da druga krv putem transfuzije.

Šesto: Izlazak krvi hajda (menstruacije) i nifasa (babinja), jer je post za vrijeme hajda i nifasa haram za ženu u takvom stanju.

Rekao je šejhul-islam Ibn-Tejmijje, rahimehullah: „Koncenzusom učenjaka je potvrđeno da je menstruacija suprotnost postu, tako da (post) nije halal u vremenu hajda i nifasa, a kada bi se desilo da neka žena tako i postupi, takav post ne bi bio ispravan“.

Sedmo: Vađenjem krvi putem hidžame ili flebotomije ili dobrovoljnog davanja ili radi spašavanja bolesnika i slično tome zbog riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: „*Pokvario je post hadžim* (onaj koji radi hidžamu) *i mahdžum* (onaj kome se hidžama radi)“. (Hadis su zabilježili Ahmed, Ebu-Davud, En-Nesai, a Albani ga ocijenuje vjerodostojnim)

A ako krv izađe bez razloga poput krvarenja iz nosa ili kao rezultat vađenja zuba i slično, tada post neće biti pokvaren, jer to nije hidžama niti u značenju hidžame.

Osmo: Namjerno povraćanje, a povraćanje je izbacivanje hrane i piće iz želuca putem usta i to

namjerno. Ali ako ga povraćanje nadvlada te povrati bez da ima bilo kakvog izbora, u tom slučaju post neće biti pokvaren, zbog riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: *„Koga nadvlada povraćanje dok posti nije dužan nadoknaditi, a ko prouzrokuje povraćanje neka nadoknadi“*. (Hadis su zabilježili sabirači zbirki Sunena, a Tirmizi ga ocijenjuje dobrim, dok ga Albani smatra vjerodostojnim hadisom)

Stvari koje su dozvoljene u postu i koje mu ne štete

1 - Pljuvačka, jer je dio tekućine koja nastaje kao rezultat praznog želuca, pa ako je proguta nema problema, a što se tiče guste sluzi, obaveza je izbaciti je van usta.

2 - Misvak, jer je njegovo korištenje sunnet tokom posta i mimo posta, a i ne utječe na ispravnost posta. Ali ako prilikom korištenja misvaka poteče krv iz desni obaveza je ispljunuti i ne gutati.

3 - Izlazak mezza (providna, viskozna i bezbojna tekućina) zbog bilo kojeg razloga ne kvari post.

4 - Korištenje mirisa u toku ramazanskog dana, a što se tiče behura (mirisni dim) nije ga dozvoljeno udisati

jer ima svoju materiju koja dospijeva do želuca a ona je dim.

5 - Dozvoljeno je koristiti pastu za zube uz izbjegavanje gutanja kako ne bi dospijela do želuca.

6 - Dozvoljeno je koristiti kapi za oči i uši po ispravnijem govoru učenjaka. Ako osjeti okus kapi u grlu napaštanje je preče ali nije obaveza, jer oko i uho nisu (normalni) ulazi za hranu i piće, ali kada su kapi za nos u pitanju, one nisu dozvoljene jer se nos smatra ulazom.

7 - Dozvoljeno je korištenje pumpice kao lijek za astmu.

8 - Dozvoljeno je korištenje surme uz napomenu da ju je koristiti po noći puno bolje za postača. Isto tako i korištenje kane od strane žene ne šteti postu.

9 - Vađenjem malo krvi radi analize ne utječe na post.

10 - Korištenjem klistira radi potrebe ne utječe na post.

11 - Okusiti hranu radi potrebe tako što se stavi na vrh jezika kako bi kuharica znala da li je hrana slatka ili slana uz izbjegavanje gutanja bilo šta od nje.

12 - Poljubac supruge ne šteti postu ako se može kontrolirati, a ako doživi orgazam, post mu je pokvaren.